

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APĂRE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

d. a.: Strângerea sau risipirea rândurilor de apărare?
V. Mateiu: Creditor sau Debitor?
Prof. Dr. G. L. Muntean: Noua dreptate.

Pr. Ion Goron: Biblia.
Cronică. — Bibliografie. — Anunț și Comunicate oficiale.

Strângerea sau risipirea rândurilor de apărare?

Poatecă niciodată ca acum, preoțimea n'a fost mai mult bruscată, desconsiderată și batjocorită. Căpitanul acestora a fost și este actualul ministru de finanțe alături cu toți plutonierii lui majori întru masonerie. Boala s'a întins și la alții ca o modă, încât nu m'am mirat când un protopop-deputat, mi-a spus că majoritatea parlamentarilor sunt ostili preoțimii. Dovadă că așa de puțini au fost ceice și-au ridicat glasul ca să apere preoțimea insultată în atâtea rânduri.

Preoții parlamentari, văzându-și tagma din care fac parte, că e încolțită din toate părțile și intervențiile lor în loc să ajute mai mult strică (cazul intervenției pr. Fuiorea, căruia dl Min. Argetoianu i-a răspuns că de câte ori va mai cere achitarea salariilor preoțești, de atâtea ori le va plăti cu o lună mai târziu) au hotărît să facă un bloc comun, fără deosebire de confesiune, sau nuanță politică, la care le-a reușit să înglobeze și pe învățătorii-parlamentari, tagma tratată cam la felu cu preoțimea.

În vederea lucrării sistematice, acest bloc parlamentar și-a ales următorul comitet de conducere: președinte pr. Pavel Cuciujna; vice-președinți pr. P. Partenie, D. V. Ţoni și pr. D. Man și secretari vic. Titus Mălai și Th. Iacobescu.

După constituire au vorbit mai mulți inși, cu toții protestând împotriva desconsiderării adusă deopotrivă și corpului clerical și celui didactic, atât de banca mi-

nisterială cum și de câțiva din membrii Parlamentului.

S'a hotărît să se pornească o acțiune viguroasă prin presă și dela tribuna parlamentară pentru a se încetă odată pentru totdeauna nedreptatea făcută prin salarizarea dezordonată a preoților și învățătorilor.

Cel dintâi demers — în cadrul acestor hotăriri — a fost să se prezinte o delegație la dl Ministru de finanțe C. Argetoianu. Audiența, solicitată personal de către pr. P. Cuciujna, li s'a fixat pe ziua de Marți, 8 Martie c. la ora 3 d. m. Între cei ce trebuiau să se prezinte în audiență erau să fie membrii comitetului, în frunte cu sfătoșii Cuciujna și Partenie, atleții congreselor Asociației generale preoțești. Spre mirarea și indignarea celorlalți preoți și învățători parlamentari, la ora fixată tocmai ei lipseau pr. P. Cuciujna, președinte, pr. P. Partenie, vicepreședinte, apoi Ic. Dr. Cristescu, prof. univ., pr. Fuiorea și Popa Man. Vremea trecând au fost nevoiți să intre fără ei și n'au sosit nici după aceea. Cei câți erau adunați prot. Dr. Vasile Sava-Cluj, prot. Șt. Muntean-Oradea, pr. Zuiacu, pr. Cotenescu, vic. Tit. Mălai, prot. I. Câmpean, D. V. Ţoni etc. au intrat la dl Ministru Argetoianu, care după ce le-a ascultat jalbele, cu politeță politică le-a declarat de juste, promițând că până la sfârșitul lunei acesteia se vor achita toate salariile restante ale preoților și învățătorilor.

Adevărul ce-l cuprinde această promisiune îl vom verifica în ziua de 1 Aprilie,

până atunci întrebăm pe reprezentanții imbulzitori ai preoțimei din vechiul regat și Basarabia, cari sunt cauzele ce i-au făcut să lipsească dela datorie, întâia oară când au avut o însărcinare în regulă? Dacă vor continua să fie tot atât de puțin solidari, ca la întâia lor misiune, atunci rândurile de apărare nu se vor strânge, ci se vor risipi, iar dușmanii preoțimei vor afla un nou călcâiu al lui Achile în care vor lovi fără milă de câte ori le va veni bine. Când am crezut că trebuie să ne bucurăm că rândurile de apărare ale preoțimii s'au strâns într'un bloc cu șanze de biruințe, atunci trebuie să ne întristăm de lipsa simțului de solidaritate și datorie, la cei ce și zic și se simt fruntași.

Datorința acestui bloc parlamentar este ca în cea dintâi ședință ce o va mai avea, să-i înlătore din comitet, punând în locul lor oameni buni nu numai de gură, ci și de ispravă.

d. a.

Creditor sau Debitor?

Odinioară această întrebare ar fi luată drept paradox sau o ironie usturătoare; azi însă, este o profundă și serioasă problemă a zilei. Deodată cu timpul se schimbă și referințele. Este curios numai, dacă oameni de specialitate financiară atribuie această dilemă în care am ajuns, drept rezultat al unei evoluții naturale și normale, sau este ea o vânturătură a puhoiului de progres, zămislior de atâtea întorsături și încurcături.

Oricum ar fi, dar situația economică-financiară insuportabilă, ca un desiderat imperios, ce nu permite amânări de soluții, a pus *experții* pe gânduri și drumuri, dibuind căutarea de soluții mântuitoare.

România ca o țară eminentemente agricolă a fost și este în mod firesc nevoită de a întinde acestui principal ram de industrie națională, cu plugul inpotmolit în brazda datoriilor sugrumătoare, — o mână de ajutor.

Graba într'o salvare neîntârziată, fie ea izvorită din iubirea și mila față de frații noștri agricultori — talpa țării — sau din cea a consolidării unei platforme politice prin popularitate, a zămislior acel proiect de lege impozant prin specificarea amănunte-

lor obligatorii pentru creditori și facultative pentru debitori. A fost un moment pătrunzător de oftări și regrete, că nu este fiecare proprietarul alor 20 jug. pământ, plătit cu 50% din prețul stabilit în decurs de 30 ani. Dar a fost și o ușurare pentru aceia cari într'un șir de ani și-au replătit de multe ori capitalul împrumutat plus interesele oferente, provenite din exagerarea și acumularea celor din urmă.

Dar reducerea creanței la jumătate și amânarea execuțiilor silite transpune lumea într'o postură de expectativă, astfel, cei mai buni debitori devin răi platnici — căci nimeni nu mai plătește.

În schimb băncile sunt asaltate de creditorii lor, cari vor să-și retragă economiile sau belșugul devenit nesigur, iar băncile se clatină din temelii în lipsă de capital efitin. Doar băncile falite profită de aceasta învâlmășeală scuzându-se și ele cu referințele tulburi-financiare.

În această atmosferă supărătoare nimeni nu poate rămânea impasibil, spiritele agitate ale deponenților protestează împreună cu băncile istovite, iar la sate protestează cei destoinici, harnici și cruțători cari și-au dat truda și sudoarea celor câțiva întârziți în toate lucrurile lor, și mai ales în plata împrumuturilor consumate. Zdruncinarea băncilor și protestele nenumărate ale partidelor politice — cu mulți capitaliști interesați — reclamă revizuirea proiectului, și stabilirea formelor precise de finanțare. Această formulă este *regăsită* în vechea și mereu aplicata formulă: plătește Statul prin contribuabilii săi! Cineva trebuie să plătească; deci prin noi pentru noi!

Și, pecând la Cluj și'n alte părți proprietarii de case — între cari mulți cu 2—3 case — se străduiesc în întruniri să obțină favorul legii conversiunii pentru bunurile imobiliare urbane, când Camerele de Comerț prin comitetul de direcție expunea doleanțele comerțului față de conversiune și cerând conversiunea fără amputarea creanțelor și păsuiri comercianților pentru creditele acordate țăranilor, alți cereau lărgirea cadrelor acestei legi asupra tuturor datoriilor industriale, atunci se află și enigma mult căutată deslegată prin posibilitatea de finanțare a legii cu ajutorul Art. 34; adecă contribuția de 5% asupra bunurilor imo-

bilie. Această nouă impunere se isbește însă de rezistența partidelor politice alături de cea pe capital, iar poporul apăsător repudiază cu profundă și îndreptățită indignare.

Nouile discuții asupra votării legii conversiunii, cu sau fără finanțarea ei, sunt vorbe seci de trăgănarea lucrurilor când asemenea referințe critice impun salvarea celor 80% de agricultori din țară dela prăbușire, în consecința și salvarea băncilor. Pentru aceasta se impune puțină bunăvoință și jertfă din partea restului de procente format din capitaliști, cărora în schimb li-se asigură restul bunurilor de primit.

Legea conversiunii, acest cutit cu două tăișuri așezat între cele două alternative de interes, ale creditorului și debitorului, trebuie să le atingă pe amândouă, pentru a nu tăia pe una din ele! Precauțiunea este cu atât mai necesară, ca nu cumva să se taie și firicelul pe care se mai clatină *creditul intern* — zdruncinat în toate fibrele lui.

Nerehabilitarea acestei garanții morale și materiale care este girul cel mai sigur și totodată valoarea abstractă a oamenilor, ar avea repercusiuni dezaastroase în organismul social-economic. Dealtfel pierderea lui de pe piață în urma nesiguranței de azi se resimte deajuns și în prezent.

Nesiguranța zilei de azi care taie și cel mai limitat împrumut bazat pe valori reale aduce cu sine stagnarea oricărei dezvoltări agricole și industriale, iar în lipsa de circulație a banului băntuie cea mai grea sărăcie. Ea aduce cu sine apoi și pierderea creditului extern, iar această stare de izolare ne face să ne învârtim mereu într'un cerc uriaș, în care la anumite împrejurări nu știi dacă e mai bine să fi creditor cu capitalul pierdut sau debitor cu favorul creanțelor amputate?

Nouile modificări ale proiectului de lege trecute prin filtrul camerei și senatului, să sperăm că vor aduce o schimbare a stării de azi, *căci ea se impune tot mai mult!*

V. Mateiu.

Preotul Petre Vintilescu, profesor la Facultatea de teologie din București.

Contribuții la Revizuirea Liturghierului Român — Proscomidia. Liturghia sf. Ioan Gură-de-Aur. Studiu și Text. — București, Tip. Cărților Bisericești. 157 pag. Lei 100.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Noua dreptate.

(Matei 5, 21—6, 34.)

Față în față cu practica fariseică și păgână la rugăciune, Iisus pune rugăciunea Sa, ca tip al rugăciunii creștine. Aceasta nu se distinge atât prin ideile ce le cuprinde, cât printr'un conținut bogat exprimat în cuvinte puține. Este importantă atât prin alegerea bunurilor cerute dela Dumnezeu cât mai cu seamă pentru extraordinara concentrare, reclamată de cel ce se roagă, căci a cuprinde în cuvinte puține toate necesitățile vieții, pretinde completa emancipare din noianul împrăștiatelor idei secundare. Însă și mai importantă este argumentarea pe care se razemă îndemnul său dat ucenicilor Săi de a se feri de gesturile teatrale ale fariseilor și de borboroseala păgânilor. Aceea înșirare flecară a tuturor necazurilor și dorințelor pentru un aderent al lui Iisus conștient că-i fiu al lui Dumnezeu, trebuie să fie o adevărată nebunie; „căci Tatăl vostru din ceruri, știe de ce aveți lipsă, fără ca voi să-i cereți“. În aceste cuvinte se accentuează atât de adânc încrederea în Dumnezeu. Fii lui Dumnezeu sunt permanent un obiect al preocupării Lui, El cunoaște necazurile lor și știe cecece este sfințitor pentru ei. De aceea nu este lipsă de plânsetele și cererile lor. În acest caz s'ar părea că rugăciunea este de prisos. Că nu este aceasta părerea lui Iisus, că nu desconsideră cererea fiiască plină de încredere o dovedesc sentințe ca cea din Mt. 7, 7 și pildele Lc. 11, 5 și 18, 1, în cari se recomandă ruga în senzul amintit. Iisus însuși s'a rugat și orice om religios se va ruga, nici comunitatea religioasă nu se poate abține dela rugăciune. Această superioară concepție despre rugăciune trebuie să și-o însușiască fiecare creștin. Prin Iisus rugăciunea, ca o exprimare de cereri, și ca o încercare de acțiune asupra divinității, este complet desființată și este înlocuită cu rugăciunea în care exprimăm credința că suntem dependenți de bunurile Lui, că nădejdea și încrederea noastră este El. Rugăciunea noastră nu este deci nici o laudă la adresa lui Dumnezeu, nici o cerere la care ar trebui să se aștepte, ci este pur și simplu un act de concentrare, prin care devenim mai conștienți de situația noastră de copii ai lui Dumnezeu. Cu cât mai vie și adâncă este interiorizarea celui ce se roagă, cu atât mai mult rugăciunea lui are caracterul unei întrețineri intime cu Dumnezeu. ¹⁾

„Tatăl nostru“.

Dupăce Iisus combate practica fariseică și păgână la rugăciune, ca fiind nedemnă, dela sine

¹⁾ W. Bousset u. W. Heitmüller, op. cit. p. 276.

trebuia să se pună întrebarea: cum trebuie să se roage un aderent al Său? Astfel se fixează neforțat locul rugăciunii domnești în cadrele „Predicei de pe munte“.

Evangelia lui Luca presupune altă împrejurare pentru expunerea rugăciunii-formular. Un ucenic îl roagă pe Iisus, să-i învețe a se ruga, precum Ioan și-a învățat pe ucenicii săi Lc. 11, 1.

Din acest contrast nu putem trage concluzii cari să ne ducă la contestarea autenticității uneia din expunerile evanghelice. Deși unii dintre exegeți consideră de copilărească explicarea, că Iisus a rostit această rugăciune cu două ocazii diferite, este totuși singura posibilă.¹⁾

Și în formă de expunere a rugăciunii domnești este o accentuată deosebire între evg. Matei și evg. Luca. Expunerea lui Matei este mai lungă, cea a lui Luca, mai scurtă și mai concisă. Exegeții protestanți moderni sunt de părerea că ambele forme sunt cunoscute și uzitate în străvechile comunități creștine. Mai apropiată de timpul Mântuitorului ar fi totuși cea expusă de Luca. Rugăciunea domnească din evanghelia lui Matei are în ea un pronunțat caracter liturgic, dovadă că ar fi fost amplificată și rotunzită printr-o practică mai îndelungată.

Tot în sânul protestantismului s'a născut ideea, că această rugăciune formular nici nu este creștină după origine. Teologul Wettstein spune: „tota haec oratio ex formulis Hebraeorum concinnata est“ în sensul că Mântuitorul s'a folosit de materialul cuprins în rugăciunile sinagogale cunoscute în timpul Său, în special de rugăciunea celor 18 cereri și de Haddiș. Și pentru a dovedi afirmația, se provoacă la câteva pasagii din ele. În rugăciunea celor 18 cereri după o lungă introducere se spune: „Sfânt ești Tu, și înfricoșat este numele Tău“ v. 3; „iartă-ne nouă, Tatăl nostru“ v. 6; „și ne mântuește după voința Ta“ v. 7; „și satură lumea din comoara bunurilor Tale“ v. 11; „și fii-ne Tu rege“ v. 15.²⁾

Aceste concluzii, sprijinite pe o argumentare oricât de savantă, îndată ce pornesc dela ideea preconcepută că evangeliile în forma lor actuală nu-s autentice, că Iisus este un simplu reformator al monoteismului iudeu, pentru noi n'au nici o valoare.

Tatăl nostru este o rugăciune pur creștină, Mântuitorul o pune în contrast, cu teatralismul iudeu și borboroseala păgână. Evangelistul Matei a auzit-o direct din gura Mântuitorului. Evange-

listul Luca a cunoscut-o dela apostoli, și din comunitățile creștine. Dacă este o deosebire de formă în cazul extrem putem admite, că de hatârul adresărilor, evangeliștii, citează forma, rugăciunii cunoscută lor. Între iudei, forma redată de Matei, între romani forma citată de Luca.

Dacă Iisus își începe expunerea rugăciunii formular cu cuvintele: „Deci voi astfel să vă rugați“ nu înseamnă că exclude orice altă rugăciune, ci voeste să înfățișeze numai o mostră de rugăciune, după care, atât ucenicii, cât și urmașii lor au să se orienteze.¹⁾ „Tatăl nostru“ nu se numește rugăciunea domnească, fiindcă ar fi singura rugăciune potrivită vederilor lui Iisus, ci fiindcă de El este înfățișată ca o rugăciune model.²⁾

Se începe cu adresa „Tatăl nostru care ești în ceriuri“. „Tată“ numește Mântuitorul pe Dumnezeu în toate rugăciunile Sale (Lc. 23, 34, 46; Ioan 11, 41; 12, 27, 28; 17, 1). Nu este ceva neobiceiuit la iudei a numi pe Dumnezeu, tată. În Vechiul Testament Dumnezeu este numit astfel, mai întâi în raport cu poporul iudeu. Spre exemplu Is. 63, 16: „Pentru că tu ești Părintele nostru, că Avraam nu ne-a știut pe noi, și Israil nu ne-a cunoscut: ci tu Doamne Părintele nostru mântuește-ne pe noi, din început numele tău peste noi este“. Abia mai târziu evlaviosul iudeu în rugăciunile sale numește pe Dumnezeu tată, precum se poate vedea din cărțile deuterocanonice: Sirah 23, 1: „Doamne Părinte și Stăpânul vieții mele!..“; Tovit 13, 4: „...El este Tatăl nostru întru toți vecii...“ și din rugăciunea „Șmone Esre“ (a celor 18 cereri): „condu-ne înapoi Tatăl nostru, la legea Ta“; „iartă-ne nouă Tatăl nostru, că am greșit“.³⁾ E aproape sigur că și forma completă a adresei folosite de Iisus era cunoscută iudeilor. În scrierile rabinice o întâlnim.⁴⁾

Totuși ce deosebire de conținut între adresa rugăciunii iudaice, și cea a lui Iisus. Numele „Tată“ dat de iudeu lui Dumnezeu, este lipsit de adâncime, este lipsit de nota lui caracteristică: „de iubire“. Noțiunea „tată“ în rugăciunea iudaică este echivalentă cu noțiunea „domn“, „rege“. Tatăl este deținătorul puterii în familie, precum regele este deținătorul puterii în stat. Dumnezeu este numit tată, fiindcă este stăpânul atotputernic, în statul teocratic iudeu. Ne face impresia, că noțiunea tată din rugăciunea iudeului, s'a rătăcit într-o lume streină.⁵⁾

¹⁾ Riegler „Bergpredigt“, p. 213.

²⁾ Steinmann, op. cit. p. 96.

³⁾ Schürer „Geschichte des jüd. Volkes“ II. p. 461.

⁴⁾ Dalman „Worte Jesu“ I. p. 154.

⁵⁾ Boussett „Religion de Iudentums“, p. 434.

¹⁾ Schanz, op. cit. 212.

²⁾ H. Gressmann u. E. Klostermann, op. cit. p. 199.

Iudeul nu cunoaște pe Dumnezeu sub raportul iubirii nemărginite. Mântuitorul pentru prima oară descopere oamenilor, că împlinirea voinței divine, e răsplătită prin înfiere, din partea lui Dumnezeu. „Vedeți câtă iubire ne-a dăruit nouă Tatăl, că ne numim și suntem fii ai lui Dumnezeu“ I. Ioan 3, 1, Noțiunea „tată“ din adresa rugăciunii domnești determină raportul de iubire dintre închinător și adresatul rugăciunii.

Tot din adresă reiese, că rugăciunea formular are un caracter social. A și fost numită cel mai altruist document al lumii. Tatăl căruia se adresează închinătorul nu este numai al lui, ci al tuturor, iar rugăciunea pierde nota individuală, El însuși (Inchinătorul) se pierde în masa colectivității fiilor lui Dumnezeu, figurând ca un purtător al cuvântului: Se roagă în numele tuturor.

Inchinătorul își ridică privirile spre cer. De ce? După concepția Vechiului Testament cerul (ceriurile) este tronul lui Dumnezeu (Is. 61, 1; ps. 2, 4; 103, 19; Iob. 22, 12 etc.). Dar și Hristos s'a coborât din cer și tot acolo s'a întors.

(Va urma)

Prof. Dr. G. L. Muntean.

ÎNAINTE DE CHRISTOS

Biblia.

„Toată făptura este ca iarba și toată mărirea ei ca floarea ierbii: uscatu-s'a iarba și floarea a căzut, iară cuvântul Domnului rămâne în veci“.

I. Petru 1, 24-25.

În mod obicinuit veacul nostru e caracterizat ca veacul materialismului. Dacă în acest veac mai poate exista vre-o credință, aceasta este credința în stăpânirea neîndurată a legilor mecanice, după cari e guvernat Universul întreg. Apostolii acestei credințe omorâtoare de avânt și de nădejde nu vor să vadă uriașa putere a spiritualității. Impotriva tuturor legilor mecanice, această spiritualitate n-a încetat nici un moment să săvârșească minuni. O astfel de minune este existența Iudeilor în decursul celor 2000 de ani din urmă în mijlocul neamurilor pământului. Acest mic popor după legile mecanice sociale ar fi trebuit să dispară demult de pe suprafața pământului. Cu toate acestea el a resistat tuturor viforilor; fără patrie, fără un șef văzut și recunoscut, împrăștiat în lumea întreagă, între cele mai felurite naționalități, el trăiește ca unitate națională, conștiu de aceasta

unitate și crezând cu tărie în viitorul lui național.

Minunea aceasta e săvârșită de o singură carte: Thora, Biblia. Alte popoare și-au eternizat trecerea lor prin lume în mărețe opere de artă și în solide instituții de utilitate publică; ceea ce au creat Evreii nemuritor și vecinic e Biblia.

Biblia e cartea sfântă a Iudeilor. Nu e unica carte de acest fel, nu e unica carte, care să cuprindă învățăturile religioase morale a unui popor, și căreia să i se deie atributul de sfințenie. Indienii, Egiptenii, Babilonenii, Persanii, Mohamedanii își au cărțile lor sfinte, în cari se cuprinde voința lui Dumnezeu fixată, în fraze și eternizată în litere. În tinerețea lui fiecare popor a crezut în conducerea nemijlocită a lumii de către Dumnezeu și a văzut în rezultatele stăruinței lui îndeplirea voinței preainalte a lui Dumnezeu. La toate popoarele cele dintâi legiuiri morale au origine divină și deodată cu înjgheizarea celor dintâi civilizațiuni, aceste legiuiri morale și concepțiile metafizice ce se legau de ele, au fost fixate pe table de piatră, pe hârtie de papirus, ori pe pergamente lucrate cu iscusință.

Astfel au luat ființă toate cărțile sfinte. Ele au avut și au încă și azi în viața popoarelor, cari le-au creat, o influință covârșitoare. Dar nici una din ele nu s'a putut ridica la însemnătatea Bibliei. Toate celelalte cărți sfinte și-au exercitat influința lor numai în cadrele neamului, care le-a creat; singură Biblia a părăsit, prin mijlocirea creștinismului, hotarele etnice ale Iudaismului și a ajuns la o însemnătate general umană și mereu crescândă.

Taina acestui succes nu trebuie căutată în diferența de valoare științifică ori morală dintre învățăturile cuprinse în Biblie și învățăturile celorlalte cărți sfinte. Ca ori ce carte sfântă, Biblia cuprinde pagini de o frumseță literară nepieritoare, sentințe morale mai prețioase decât aurul și cugetări metafizice de înălțime amețitoare. Dar ceea ce deosebește Biblia de celelalte cărți sfinte e ceea ce cuprinde ea mai mult decât atât: ea cuprinde istoria unui popor văzută prin prisma adevărului vecinic și făcând parte din taina economiei divine. Biblia ne înfățișează mersul istoric a poporului Evreu ca un șir nesfârșit de suișuri și decăderi, drept

rezultate a felului, cum poporul a înțeles să deie ori să nu deie ascultare porucilor Dumnezești. Fiecare pagină a Bibliei e apologia libertății morale a omului și a răspunderii lui pentru cele ce vor să vină.

Cei mai adânc cugetători dintre contemporanii Iudeilor, Grecii, nu aveau o concepție istorică a vieții omenești. Pentru ei, evenimentele să petreceau pe un cerc închis, repetându-se mereu aceleași evenimente, în aceeași armonie universală, cu același ritm. În Biblie istoria poporului Iudeu se desfășoară pe o linie trasă drept înainte, dela care nu există nici o abatere în dreapta, ori în stânga; ea începe prin creația lumii și a omului și duce drept înainte spre împărăția mesianică. Pe acest drum fiecare faptă, fiecare zi, fiecare clipă se ridică la însemnătate covârșitoare prin faptul, că e ori rezultatul evenimentelor anterioare, ori cauza evenimentelor ce vor urma. Și astfel viitorul nu mai este o enigmă cu neputință de deslegat, ci este o realitate sigură: a preamării ori a osândei.

Mintea care caută un răspuns asupra originii și sfârșitului vieții, sufletul însetat după adevărul vecinic, sufletul dornic de a-și cunoaște menirea lui în lume, sufletul, care îl caută pe Dumnezeu și dorește mântuirea, va găsi totdeauna pe paginile Bibliei un răspuns satisfăcător la întrebările conștiinței. Nu se adresează numai unei categorii de oameni; ea înfățișează viața omenească pe toate treptele evoluției sociale și între tot felul de împrejurări. Ea îmbie tuturor toate: celor dornici de cunoștințe metafizice un sistem bine încheiat asupra ființei și sensului universului; celui cu aplicațiuni poetice pagini de un lirism neîntrecut; celui ce simte într'ânsul puterea de a fi conducător între semenii săi povește morale și sfaturi înțelepte; celui întristat mângăere și celui fericit siguranță. În aceasta stă taina universalității sale: ea e înțelegătoare de omul simplu, abia eșit din viața primitivă și de savantul îmbătrânit în cercetarea tainelor lumii.

Ea e izvor de apă vie; potolește setea sufletului după adevăr. Oricine și-a luat vre-odată osteneala să răsfoiască paginile Bibliei fără gând viclean a putut să constate, că pe măsură ce să adâncește în lectura ei, se luminează tot mai mult că-

rările istoriei și totodată și adâncimile inimii omenești. Constată cu bucurie, că mai presus de legile mecanice, cari țin în echilibru lumea aceasta materială, peste destinul omului și a popoarelor stăpânește legea armoniei morale. Omul nu e numai o mică părticică într'o mașină uriașe, ci e o forță creatoare de bine, de frumos, de adevăr. Peste lumea aceasta stăpânește voința lui Dumnezeu; ea e condusă după un plan și e condusă către o țintă. Aceasta țintă e desăvârșirea; datoria omului e să contribuie cu toate forțele lui fizice și morale la îndeplinirea ei.

În paginile Bibliei fiecare om își recunoaște rostul, ce trebuie să-l îndeplinească în lume, și posibilitățile, ce-i stau la îndemână pentru aceasta. E așa de minunată aceasta descoperire, încât ea nu poate veni decât dela Dumnezeu.

Biblia e descoperirea voinței lui Dumnezeu și călăuză tuturor vremurilor. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele ei vor rămânea în veac.

Pr. I. Goron.

CRONICĂ

La alegerile clericale, pentru adunarea eparhială, au participat 250 de preoți, ceace corespunde la 63% din numărul total al votanților de 400 preoți, câți are eparhia noastră. Disproporția mare între numărul membrilor diferitelor cercuri (d. ex. 9, 13, 22, 29 și 56) are să determine On. Adunare eparhială să facă o nouă împărțire mai proporțională a cercurilor electorale, crescând minimul votanților la 10 și scăzând maximul la 25. Lista membrilor mirenii o vom publica completă în nr. proxim.

Biblia ediție britanică. Clericul A. Bucur din Miheșul-de-Câmpie ne informează, că întâlnind pe un colportor de cărți sectare, i-a făcut acelui colportor imputarea că de ce răspândește o biblie în ediție plină de greșeli tendențioase. Colportorul i-a răspuns că e aceeași ediție pe care o răspândește și pr. I. Trifa cetitorilor săi dela „Lumina Satelor“ și „Oastea Domnului“, cu deosebirea că e imprimat pe copertă o cruce. Această împrejurare dă loc la multe nedumeriri și motiv de propagandă în mâna

sectarilor. Iată de ce se impune atât de imperios să iasă de sub tipar biblia în ediția sfântului Sinod, care e demult epuizată.

† **Leontina Suci** n. **Dicu**, soția d-lui Gh. Suci, conducătorul tipografiei noastre eparhiale, după scurte și grele suferințe a adormit în Domnul în ziua de Vineri, 4 Martie c., în al 45-lea an al vieții și 26-lea al fericitei sale căsătorii. A lăsat în urmă un soț nemângăiat și doi copii. Transmițem îndureratei familii sincerile noastre condoleanțe. Dumnezeu să o odihnească în pace.

Mulțămită publică. Pentru dania frumoasă bisericii noastre din parohia Top, primind un rând de haine bisericesti complete și nouă, din partea P. O. Părinte și Ieromonah Pimen Moldovanu, paroh în comuna Dragomirești, jud. Maramureș — aceste în valoare de aproape 10.000 Lei. Pentru aceasta surprindere și faptă frumoasă mai ales când biserica noastră în zilele de azi duce mari lipsuri mă simt îndatorat în numele bisericii a-i exprima și pe aceasta cale mulțumită, rugând pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească acest dar binevenit.

Pr. Iuliu Pop-Țop.

Salariile preoților până inclusiv Octomvrie 1931, se achită la Caseria eparhială în cursul acestei săptămâni.

Mulțămită publică. Oficiul parohial și protopopesesc din Huedin, pe această cale mulțumește d-nei și d-lui *Maria și Teodor Roșcă* din Huedin pentru donația unui clopot de 222 klg. în valoare de 23.000 Lei, bisericii celei noi din Huedin. Totodată mulțumește și Societății ortodoxe naționale a femeilor române, filiala Huedin, pentru donația clopotului celui mic în valoare de 7 mii Lei, apoi tuturor credincioșilor cari au contribuit la cumpărarea clopotului celui mare în greutate de 306 klg. și în valoare de 30.000 Lei.

BIBLIOGRAFIE

O carte de actualitate. — Școala Exegetică Biblică din Antiohia, de Preotul Dr. Mihail Bulacu, docent universitar, București, Tip. Ion C. Văcărescu, 1931. 100 pag. Lei 60.

Acest prețios studiu al Părintelui Bu-

lacu, asupra școalei exegetice din Antiohia, răspunde unei imperioase nevoi actuale. Evocând principiile ermeneutice ale celebrei școale, principii cari în înfierbântările ereziologice ale secolilor IV și V ai Erei creștine au dus la biruință crezurile ortodoxiei — ne oferă cele mai eficace arme de luptă împotriva desfrânatei anarhii a sectelor religioase de azi, ce contagiază tot mai mult organismul Bisericii noastre.

Atitudinea ortodoxiei față de interpretarea Sfintei Scripturi, se identifică întru toate cu exegeza antiochiană — sau mai exact, — exegeza gramaticală-istorică a școalei antiohiene a reușit să sintetizeze consenzul unanim al sfinților Părinți — în stabilirea normelor sănătoase pentru interpretarea Sf. Scripturi.

Dacă atunci, ortodoxia era amenințată de exagerările alegorismului școalei din Alexandria, din cari derivau cele mai bizare construcții fanteziste, erezii și parerezii — prudența școalei din Antiohia a știut să țină calea de mijloc.

Cam într-o analoagă situație ne găsim și azi în față de libertinajul sectelor în ceea ce privește interpretarea Sf. Scripturi. Inșă opera cea mare și binefăcătoare a școalei biblice antiohiene — cum ne spune distinsul autor la pag. 81 — înrăurește exegeza biblică, nu numai pentru câteva veacuri, cât are pe marii ei reprezentanți ca: Dorothei, Lucian, Meletie, Flavian, Diodor și sf. Ioan Hrisostom — ca să ne mărginim la aceste nume celebre — ci își extinde binefacerile în acest domeniu, până în zilele noastre. Și aceasta nu numai în sânul Ortodoxismului, ci și al Romano-catolicismului și în admirația chiar a Protestantismului — ceea ce înseamnă recunoașterea punctului de vedere ortodox care se identifică cu școala antiochiană.

Așa fiind, exegeza școalei antiohiene are pentru noi un evident caracter de actualitate — iar Părintele Bulacu prin admirabilul său studiu aduce un real serviciu Ortodoxiei românești. Lucrarea privită atât sub raportul cuprinsului substanțial și documentat, cât și sub al ireproșabilei execuții tehnice, se cuvine să nu lipsească din biblioteca nici unui preot conștient de misiunea căreia i-s'a dedicat

ft. m.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 1648—1932.

Comunicat oficial.

În conformitate cu ordinul Dir. P. T. T. Nr. 30487 din 29/II. 1932 cu începerea dela 16/III. 1932 *timbrele oficiale se retrag* din circulație iar autoritățile de stat, adică acelea cari sunt prevăzute în bugetul general al statului și fac parte dintr'un minister, își vor expedia corespondența poștală oficială, ca în trecut, fără a mai fi francațată cu timbre oficiale.

Cluj, la 9 Martie 1932.

Consiliul eparhial.

Nr. 1319—1931.

Comunicat Oficial

către On. preoțime a Eparhiei Vadului,
Feleacului și Clujului.

În conformitate cu dispozițiunile Art. 9 din Regulamentul „Fondului Ajutorului preoțesc” despre situația dela 31 Decembrie 1931 al acestui fond, inactivat la 1 Iulie 1931, publicăm următorul:

Bilanț

	Lei	Lei
1. Venituri:		
406 cotizații de fondare à 200 lei încassate		81200
Cotizații lunare, à 100 lei încassate		91400
Dobânzi		2724
		175324
2. Cheltuieli:		
Registrul membrilor, ajutoarelor, gestiunii financiare	1750	
Ajutor familiei preotului Iuliu Chifa, Hida, † la 4/IX. 1931	50100	
Taxe de administrare	274	52124
Salda — numerar Lei		123200
3. Restanțe de încassat:		
29 cotizații de fondare à 200 Lei	5800	
Cotizații lunare à 100 Lei	168900	174700
Suma finală Lei		297900

Numărul membrilor F. A. P. la inactivarea lui din 1 Iulie 1931 a fost 425. Murind un membru, preotul Iuliu Chifa din Hida, au rămas 424, la care adăogând pe cei 10

membri noi, preoți nou hirotoniți, numărul membrilor fondului la 31 Decembrie 1931 este de 434.

Pentruca acest fond, cu menire atât de imperioasă pentru familiile preoțești, să se poată desvolta normal, este nevoie de achitarea absolut regulată și la zi a cotizațiilor de membrii. De aceea invităm pe membrii restanțieri, ca, pe lângă orice sacrificii, să-și achite neîntârziat și direct la cassiera Consiliului Eparhial toate cotizațiile restante.

Apelăm mai departe și la sufletele generoase, la cei cu situații materiale bune și fără greutate familiare, ca eventualele donațiuni, ce le fac din anumite prilejuri, să le verse la acest fond.

Cluj, la 1 Martie 1932.

Consiliul eparhial.

Nr. 1690—1932.

Anunț oficial.

Preotul Augustin Crăciunaș, fost paroh în Oprîșani, (Cristiș) protopopiatul Turda, găsindu-se astăzi cu domiciliul necunoscut, pe această cale este provocat, ca în termen de 8 (opt) zile (dela data publicării acestui anunț) să se prezinte în persoană la Consiliul nostru eparhial din Cluj, str. Iuliu Maniu 36, pentru a i-se înmâna sentința Consistoriului Spiritual Central nr. 3, în chestia procesului său disciplinar.

Totodată este provocat ca pe ziua de Duminecă, 20 Martie 1932, la ora 9 dimineața, să se prezinte în parohia Oprîșani, pentru a fi introdus în oficiul parohial, de către delegatul nostru.

Cluj, la 9 Martie 1932.

Consiliul eparhial.

NOU! A apărut: NOU!

CARTEA DE RUGĂCIUNI

„PÂINEA VIETII“

ediție nouă, refăcută și complectată.

Prețul Lei 30— plus porto postal.

Se află de vânzare la Librăria Eparhială Cluj. Piața Cuza Vodă Nr. 6. Cluj.